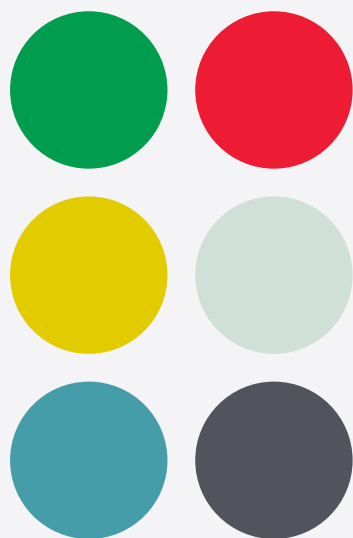


# SVERIGES NYA JOB BAGENDA

– riktlinjer för framtidens nya jobb



2015  
KONGRESS

29 - 31 maj

VÄSTERÅS



Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET

<b>Sveriges nya jobbagenda - riktlinjer för framtidens nya jobb.....</b>	<b>2</b>
Våra mål .....	2
Vägvalet för Sverige.....	2
Sveriges nya jobbagenda .....	3
1. Investeringar för framtiden .....	4
2. En aktiv näringspolitik för fler och växande företag.....	8
3. Kunskapsreformer som rustar alla för det moderna arbetslivet.....	12
Slutord .....	16

# Sveriges nya jobbagenda - riktlinjer för framtidens nya jobb

## Våra mål

Arbete är grunden för vårt samhälles välstånd, men det har också ett inneboende värde. Ett gott arbete kan utmana och utveckla, ge dig möjlighet att pröva din kreativitet och kunskaps gränser, förbättra livet för andra och utveckla vårt samhälle. Arbete ger gemenskap, trygghet och ekonomisk frihet att forma ditt eget liv, samtidigt som arbetslöshet kan krossa drömmar och minska livsmöjligheter.

Därför är kampen för full sysselsättning vår främsta uppgift. Vi socialdemokrater bär med stolthet tre sysselsättningspolitiska mål, som har kraften att skapa ett samhälle i världsledande jämlikhet och frihet. De är:

- Antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin ska öka så mycket att Sverige når lägst arbetslöshet i EU senast år 2020.
- Skillnaderna i kvinnor och mäns sysselsättningsgrad ska minska under mandatperioden, med slutmålet att kvinnor och män ska ha samma sysselsättningsgrad.
- Ingen ung under 25 år ska vara utan jobb, utbildning eller praktik längre än 90 dagar.

## Vägvalet för Sverige

För att nå våra målsättningar presenterar vi en bred jobbagenda i tre delar: Investeringar inför framtiden och en aktiv näringspolitik som skapar förutsättningar för nya jobb samt kunskapsreformer som gör att alla kan ta de jobb som växer fram.

Denna reformagenda för svensk konkurrenskraft utmanas av dem som i stället förespråkar att Sverige ska gå i motsatt riktning, och vill att människor ska acceptera lägre löner, sämre utbildningsmöjligheter och mindre trygghet för att finansiera sänkta skatter. Detta vägval för framtidens jobb kommer att bli den centrala konflikten i svensk politik under det kommande decenniet.

Vi socialdemokrater har valt väg: Samhället ska höja sina ambitioner – människor ska inte sänka sina. Vi vill ge ett löfte till Sveriges unga – om att Socialdemokraterna kommer att investera i deras framtid. Vi kallar det generationslöftet.

Med vår reformagenda för högre kunskapsnivå, starkare innovationskraft och en hållbar utveckling kan vi inte bara stärka Sveriges omställningsförmåga. Vi kan också ta tillvara på de möjligheter som öppnar sig i den globala ekonomin och gå före i den hållbara utvecklingen.

På så sätt kan vi lägga grunden för ett Sverige i full sysselsättning, som slår världen med häpnad i sin jämlikhet och frihet.

Det är en stor uppgift. Men vi socialdemokrater väjer inte för stora utmaningar.

## Sveriges nya jobbagenda

Vårt samhälle bär på styrkor värda att vara stolta över. Solidaritet och samarbetsvilja har legat till grund för en världsledande välfärdsstat och ambitiösa krav på jämställdhet, jämlikhet och hållbarhet. Vi har ett innovativt näringsliv, en stor kunskapsörst, en vilja att påverka vår omvärld – och låta omvärlden influera oss.

Vi är nu mitt uppe i ett globalt skifte från väst till öst. Flera länder i Asien, inte minst Kina och Indien, utvecklas snabbt och Asien står snart för halva världens ekonomi. Men det är inte bara ett ekonomiskt skifte. Det är också ett skifte i världens kunskapsbas. Allt fler länder kan nu konkurrera med kunskap och kvalitet – högt upp i värdekedjorna. Detta lyfter miljontals av människor ur fattigdom och den globala medelklassen växer. Samtidigt som konkurrensen ökar så blir också exportmarknaderna större.

I detta skifte identifierar vi tre centrala möjligheter för hela Sverige:

1. Ökade investeringar. Vi vill få upp investeringsnivån i Sverige så att ny teknik utvecklas, produktivitet utvecklingen ökar och arbetsmarknadsregioner förstoras. Flera års fokus på sänkta skatter och subventionerade låglönejobb har skapat ett skriande behov av investeringar i ny infrastruktur, fler utbildningsplatser, ökat bostadsbyggande eller annan samhällsservice – som skulle öka jämlikheten, utveckla samhället och lyfta Sverige i den globala ekonomin.

*Därför krävs investeringar för framtiden*

2. Fler förverkligade idéer. Sverige är ett av de länder som investerar mest i forskning och utveckling i EU – men mängden nya innovationer är genomsnittlig. Vi vill skapa möjlighet för fler idéer att bli till varor, tjänster eller produktionssystem som når nya globala marknader och som kan ge en direkt utväxling i jobb i Sverige.

*Därför krävs aktiv näringspolitik för fler och växande företag.*

3. Slutet rekryteringsgap. En miljon människor i arbetsför ålder saknar den gymnasiekompetens som blivit ett grundkrav på arbetsmarknaden, och gruppen utökas med över 25 000 unga varje år. Vi vill ta tillvara på arbetslösa och nyanländas

kompetens. Med ett reformerat utbildningssystem, väl utvecklade valideringssystem och en fungerande matchning skulle upp emot 80 000 människor komma i arbete på kort sikt – och på lång sikt skulle vi vaccinera Sverige mot framtida arbetslöshet och höja Sveriges konkurrenskraft.

*Därför krävs kunskapsreformer som rustar alla för det moderna arbetslivet.*

Det är för att förverkliga dessa möjligheter vi presenterar i en ny jobbagenda för Sverige:

## 1. Investeringar för framtiden

### 1a. Reformerad och jämställdhetsintegrerad finanspolitik.

Sverige ska ha en aktiv finanspolitik, som skyddar välfärd och möjligheterna till utbildning från nedskärningar i svåra tider. Det finanspolitiska ramverket med utgiftstak och ett mål för den offentliga sektorns sparande ska ligga fast.

Samtidigt är det av stor vikt att de offentliga investeringarna ökar de kommande åren, i infrastruktur, bostäder och utbildning. Det är avgörande för att kunna upprätthålla svensk konkurrenskraft, och bidrar till att öka sysselsättningen och få ner arbetslösheten. Det är dags att byta riktning för Sverige och börja investera gemensamt i det som bygger Sverige starkt inför framtiden. Ambitionen är att investeringarnas andel av BNP ska öka under mandatperioden.

Vi är beredda att se över alla möjligheter att kraftsamla för att öka såväl de offentliga som de privata investeringarna. Dagens överskottsmål bör ersättas av ett balansmål vilket frigör utrymme för ökade investeringar. Vi är också beredda att höja vissa skatter.

Inom ramen för pensionsöverenskommelsen och det överordnade målet att säkra framtida generationers pensioner stödjer vi en förstärkning av det offentliga pensionskapitalets möjligheter att placera i investeringar i bostadsbyggande och i infrastruktur. Vi ställer oss positiva till att pröva lånefinansiering av vissa strategiska projekt, så som till exempel gjordes när Öresundsbron byggdes. Vi ska även kraftsamla för att säkerställa att de medel som EU ställer till buds för att stötta hållbara investeringar i Sverige verkligen används – EU:s nya investeringsplan, Junckerplanen och andra EU-medel. Varje sektor eller region ska fullt ut kunna ta tillvara den potential som är möjlig genom dessa stöd.

Det är därutöver oroande att den privata investeringstakten har sjunkit. Inte minst inom bostadssektorn har investeringarna varit allt för låga. En viktig orsak är svårigheterna för företag att växa som beror på bristen på rätt utbildad personal. Därför är ökade satsningar på utbildning, ett ökat bostadsbyggande och en mer aktiv näringspolitik nyckelfaktorer för att öka de privata investeringarna.

Vi socialdemokrater vill upprätta en investeringsplan över de samlade offentliga investeringarna för att få ökad transparens och stödja uppföljningen av att investeringstakten verkligen ökar, och att investeringarna riktas mot det som ger störst effekt långsiktigt. På motsvarande sätt blir det tydligare om andra vill hålla tillbaka eller minska ambitionerna för det som gör Sverige starkt för framtiden.

Att öka kvinnors deltagande arbetslivet är en utav de viktigaste förstärkningarna som kan göras i svensk ekonomi. Därför inför vi en jämställdhetsbudgetering som säkerställer att våra reformer gynnar målsättningen att kvinnor och män ska ha samma sysselsättningsgrad.

### **1b. En ny byggoffensiv.**

Bostadsbristen bidrar till stigande bostadspriser, vilket har lett till höga skuldsättningsnivåer. Att öka byggandet är därför viktigt både för att hålla tillbaka skuldsättningen och för att fler ska få en bostad. Det är angeläget att jämna ut villkoren mellan hyrda och ägda bostäder.

Bostadskrisen, särskilt bristen på bostäder till rimlig kostnad, slår hårt mot bostadssökande samt hindrar nya jobb och tillväxt. Särskilt svår är situationen för unga och grupper med små ekonomiska marginaler. Ska Sverige stå starkt i framtiden krävs att vi investerar i dessa gruppers möjligheter på bostadsmarknaden. Socialdemokratins bostadspolitik ska motverka segregation och säkra tillgången till god boendestandard för alla samt bidra till en fungerande arbetsmarknad. Vi vill varaktigt öka bostadsbyggandet i Sverige. Därför är vårt mål minst 250 000 nya bostäder fram till år 2020. Därefter ska i genomsnitt 45 000 nya bostäder om året byggas fram till 2030.

Detta kräver ökade statliga och privata investeringar i bostadssektorn och insatser för att minska byggkostnaderna. Fokus ska ligga på fler små, klimatsmarta hyresrätter som människor med vanliga inkomster kan efterfråga, t ex bostäder för unga, studenter och äldre.

Det är viktigt att allmännyttan tar sitt ansvar fullt ut att bygga bort bostadsbristen. Socialdemokratiskt styrda kommuner ska intensifiera sina ansträngningar för att korta handläggnings- och tillståndsprocesser för dem som vill bygga, detaljplanera mer mark, se till att anvisad mark bebyggs skyndsamt och samarbeta över kommungränser för att stärka den regionala arbetsmarknaden. Detsamma ska gälla statliga myndigheter. Länsstyrelserna ska ges ett tydligt uppdrag att stimulera och arbeta konstruktivt i processer för nybyggnation.

Investeringar i infrastruktur ska användas strategiskt för att skapa nya bostadsområden. Staten bör också göra en översyn av sitt egna markinnehav, samordna riksintressen för att frigöra mer mark och förenkla exempelvis bullerregler för att öka bostadsbyggandet. Staten och kommunerna ska också ta sitt ansvar genom att se över hur man kan använda sitt markinnehav till bostadsbyggande med särskilt fokus på personer med vanliga inkomster.

Lika strategiskt behöver vi investera för den gröna omställningen till ett klimatsmart samhälle även genom byggsektorn; i grön teknologi och investeringar i samt renoveringar av våra bostäder. Miljonprogrammen ska moderniseras på ett socialt och miljömässigt hållbart sätt som möjliggör för de boende att bo kvar också efter renovering. Vi vill skapa ett riktat statligt stöd till de som bygger hyresrätter. Det är rätt tid att rikta om resurser till bostadssektorn för att nå just detta ändamål. Dessutom är tidigare erfarenheter av sådana stöd goda. Vi vill också ge bättre förutsättningar och stödja de kommuner som lyckas öka nybyggnationen och stärka kreditgivningen till nyproduktion.

### **1c. Säkrade transporter.**

Varje minut ett tåg står still eller en bil sitter fast rinner arbetstid, produktion och export ut i intet. Därför ska Sveriges transportinfrastruktur moderniseras och utvecklas. Det skapar nya jobb under byggfasen, men även när projekten är färdigställda och bidrar till en långsiktigt hållbar tillväxt och sysselsättning.

Prioriterade nya infrastrukturprojekt är höghastighetsbanor, järnvägssystem som knyter regioner och hela Sverige samman, utbyggnad av kollektivtrafik för att öka framkomligheten samt järnvägssträckor som är centrala för exportindustrins godstransporter. För att säkra industri och export krävs också goda transportmöjligheter till sjöss.

Vägnätet måste förbättras för att höja trafiksäkerheten, underlätta arbetspendling och förbättra industrins godstransporter. Vi behöver rusta upp befintliga järnvägsnätet parallellt med byggandet av helt ny järnväg samt säkerställa framtida underhåll.

I huvudsak ska statliga infrastrukturprojekt finansieras av staten utifrån nationella behov på samhällsekonomiskt rationell grund. Medfinansiering ska ske på ett för kommuner och landsting ansvarsfullt sätt och får inte innebära att en kommun eller annan ”köper sig förbi i kön”.

### **1d. Förstärkt och jämställd forskning.**

Sverige ska vara en ledande kunskapsnation. En ökad samverkan med samhället ska göra att forskningsbaserad kunskap från universitet och högskolor kommer till större nytta. Vi vill skapa en ökad rörlighet mellan akademien och det övriga samhället, och finansieringen ska reformeras så att forskningen får mer långsiktiga planeringsmöjligheter.

Högkvalitativ forskning ska bedrivas i hela landet. För att strategiskt bygga upp högkvalitativ forskning behöver villkoren för unga forskare förbättras. Vi behöver också stärka jämställdheten inom forskningen, med jämställt fördelade forskningsanslag och en snabbare ökning av andelen kvinnor som blir professorer.

Vi vill ha en mångfald i högskolelandskapet där lärosäten med olika profil ges utrymme att utvecklas. Både våra större lärosäten och de mindre inom specialiserade områden ska hålla hög klass i hela landet inom såväl avancerad utbildning som forskning. Vi vill ställa krav på samverkan mellan lärosätena och det omgivande samhället och se hur ekonomiska styrmedel kan knytas till högskolornas och universitetens samverkansuppdrag.

EU:s forskningsprogram är den näst största finansiären av offentligt finansierad forskning i Sverige, och skapar tillväxt inom hela unionen. Vi vill öka andelen av EU:s budget som går till forskning.

### **1e. En genomgripande miljö- och klimatomställning.**

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga. Alla länder står inför samma utmaning och efterfrågan på energi- och resurseffektiva lösningar växer snabbt. Det är en stor möjlighet för svenska företag som redan idag leder arbetet för resurseffektiva lösningar och vars export redan idag skapar stora miljövinster över hela världen. Genom att Sverige går före i klimat- och miljöomställningen kan våra företag vara världsledande i att utveckla den teknik och de miljölösningar som världen efterfrågar.

Vi socialdemokrater vill driva på utvecklingen ytterligare – i Sverige och i EU. Vi vill ha en energiproduktion som har låg inverkan på hälsa, miljö och klimat, samt har långsiktiga och internationellt konkurrenskraftiga villkor. Energi- och klimatforskningen ska i större utsträckning utgå ifrån samhällets behov och utföras i nära dialog med företag, myndigheter, kommuner och landsting.

En grön omställning till ett klimatsmart samhälle kräver investeringar. Det kan vara satsningar på miljövänlig energi, en minskning av energianvändningen eller satsningar på infrastruktur som främjar miljövänliga transporter. Detta är nödvändigt för en hållbar utveckling men skapar även arbetstillfällen idag.

Hållbar utveckling är en gemensam samhällsutmaning. Det kräver ett aktivt och medvetet arbete tillsammans med näringslivet och civilsamhället. Vi vill skapa en ökad efterfrågan på klimat- och miljöinnovationer genom att ställa höga krav på ekologisk hållbarhet vid offentlig upphandling, innovationsupphandling, lokala klimatinvesteringsprogram och demonstratorer för testning av nya produkter. Även de gröna näringarna, skog, livsmedel och lantbruk, har en stor betydelse i framväxten av de nya jobben. Ett brett samverkansprogram för klimat ska genomföras med målet att göra Sverige till världens resurssmartaste land.

### **1f. Ett digitaliserat Sverige.**

Digitaliseringens möjligheter är inte bara en angelägenhet för IKT-sektorn – det är en möjlighet för hela det svenska samhället. Det krävs gemensamma standarder och tydliga regler för tillgång



till personlig information. Vi behöver stödja den digitala användningen från tidiga åldrar, och ge alla människor kunskap och möjlighet att uttrycka sig digitalt.

Vi vill främja investeringar i digitala demonstratorer för morgondagens tillverkning, kommunikation och handel: sakernas internet, den smarta fabriken, komplementär tillverkning och nya e-handelslösningar. Vi vill bekämpa digitala handelshinder för små och medelstora företag. Vi vill att EU-kommissionens kommande strategi för den digitala marknaden utformas så att den skapar goda förutsättningar för företagen i en allt mer digital värld. Vi vill att staten ska stimulera utbyggnaden av bredband för god tillgång i hela landet.

### **1g. Utvecklad välfärd.**

En generell och allomfattande välfärd skapar mer jämlika och välmående samhällen, där alla människors potential och kunnande kan tas till vara. Därför skapar välfärd tillväxt.

Nu krävs ökade investeringar i välfärden. Vi står inför stora rekryteringsbehov det närmaste decenniet. Redan idag råder brist på undersköterskor, specialistsjuksköterskor och annan vårdpersonal. Det saknas också lärare och förskollärare.

Vi vill investera för att höja kvaliteten i skolan, sjukvården och omsorgen. Vi vill anställa fler, öka välfärdsyrkenas attraktivitet och utbilda fler för att ta de jobb som växer fram. Det skapar jobb på kort sikt, men även på längre sikt då en stark välfärd gör det möjligt för fler att arbeta och en ledande skola rustar fler unga för arbetslivet. Samtidigt vill vi stärka det idéburna företagandet och fortsätta att utveckla välfärd, fritid och kultur tillsammans med civilsamhället, där ny kunskap tas fram och nya arbetssätt utvecklas.

## **2. En aktiv näringspolitik för fler och växande företag**

### **2a. Större samverkan.**

Vårt samhälle har en otrolig styrka i vår vilja till samarbete och samförstånd, och vår förmåga att finna att skilda intressen ändå kan innebära gemensamma mål. Det är en konkurrens fördel som inte får underskattas.

Därför vill vi skapa samverkansformer för företag, forskning, civilsamhälle, fackförbund och politiskt förtroendevalda. Samverkansprogram ska etableras för att ta fram gemensamma investeringar och reformer för att lyfta svenska styrkeområden och möta breda utmaningar, som Life Science, klimat och digitalisering.

Samverkan ska ske över bransch- och sektorsgränser för att skapa förutsättningar för innovation. Målet är att statlig och regional finansiering matchas med privat och ligger till grund för gemensamma utvecklingsprojekt.

## **2b. Starkare innovationskraft.**

Det fria och ansvarstagande företagandet är den svenska ekonomins ryggrad. Vi vill stärka hela innovationssystemet så att fler företag, innovatörer och entreprenörer kan utveckla sina idéer till framgångsrika produkter och tjänster som också är hållbara för framtiden.

Sverige ska vara världsledande i att ha öppna och gemensamt finansierade testmiljöer för att utveckla nya tekniker och material. Vi vill investera i demonstratorer som validerar nya lösningar, inkubatorer som hjälper små företag att växa och arbeta strategiskt med innovationsupphandling för att driva fram nya innovativa lösningar som svarar mot samhällets utmaningar och stärker vår gemensamma välfärd.

Vi vill arbeta strategiskt med innovationsupphandling för att driva fram nya innovativa lösningar.

## **2c. Små och medelstora företag viktiga jobbskapare**

Småföretagandet står för en betydande del av Sveriges jobbtillväxt. Det ska bli enklare och tryggare att driva företag och finansieringsmöjligheterna för nya och växande företag ska stärkas oberoende var i landet de drivs. Samhället ska underlätta generationsskiften, ge ökade möjligheter till tjänstledighet för entreprenörer och förenkla tillgången på riskkapital.

Vi vill möjliggöra att fler företag skapas, växer och exporterar. Genom regionala exportcentra där statens främjarinsatser samlas stärks de små och medelstora företagens exportmöjligheter.

Alternativa företagsformer som exempelvis socialt och kooperativt företagande bidrar till flexibilitet på den svenska arbetsmarknaden. En mångfald av företagsformer stärker näringslivets konkurrenskraft.

## **2d. Nyindustrialisering.**

Den svenska industrin svarar för en stor del av tillväxten i Sverige och är central för ett fortsatt ökande välstånd. Vi vill nyindustrialisera Sverige och bygga vidare på våra styrkeområden, så att vi fortsätter att vara ett av världens ledande länder när det gäller industriell produktion och högkvalificerade industrinära tjänster. En nyindustrialiseringsstrategi ska tas fram i samverkan med företag, fack och arbetsgivarorganisationer.

Strategin ska skapa förutsättningar för innovation över branschgränserna och att ta sig an gemensamma utmaningar som digitalisering, automation och resurseffektivitet. Målet är ett näringsliv som 2020 har inhemsk produktion i världsklass, högt upp i den globala förädlingskedjan.

## **2e. Innovativa och jämställda arbetsplatser.**

För att skapa innovativa arbetsplatser krävs också att alla medarbetares kreativitet och problemlösningsförmåga bejakas. Sveriges relativt jämlika arbetsliv med starka och inflytelserika parter, jämförelsevis platta organisationer, god utbildningsnivå, jämställdhets- och lagarbete ska utvecklas för att skapa en demokratisk miljö där nya idéer enklare kan växa.

Vi behöver stoppa den diskriminering som finns i arbetslivet och som aktivt stänger ute såväl kvinnors som utlandsföddas kompetens. Diskrimineringen drabbar inte bara den enskilde utan är ett slöseri som sänker hela Sveriges konkurrenskraft. Det gäller i stort, men även i näringslivets ledning. Om inte andelen kvinnor i de börsnoterade bolagens styrelser är minst 40 procent år 2016 vill vi lagstifta om kvotering.

## **2f. Frihandel och ökad export.**

I finanskrisens kölvatten ökar protektionismen i många delar världen, vilket slår hårdast mot fattiga länder. Samtidigt är det många små och medelstora svenska företag som tvekar inför att ge sig ut på internationella marknader.

Vi behöver öppna upp fler representationer i världen, med särskild inriktning på växande marknader. Representationerna ska fokusera på handfasta kontakter och arbete i företagens närhet. På hemmaplan behöver vi förenkla tillgång till exportkrediter, skapa regionala exportcentra och utveckla en ny exportstrategi för de senaste årens explosionsartade utveckling av nya marknader.

Sverige ska arbeta för ökad frihandel genom progressiva internationella handelsavtal som respekterar demokratiskt fattade beslut, och där demokratins suveränitet värnas. Vi vill riva handelshinder som skadar sysselsättningen, samtidigt som vi står upp för miljön, löntagarnas intressen, en demokratiskt styrd offentlig sektor, samt människors och djurs hälsa.

## **2g. Ett reformerat och rättvist EU.**

En välfungerande inre marknad inom EU är avgörande för Sveriges välstånd och utveckling. Den fria rörligheten är en av EU:s största framgångar, som bidrar till fler jobb och en starkare utveckling. Under de senaste åren har unionens arbete präglats av en högermajoritet som fokuserat på ensidiga åtstramningar. Men tack vare europeiska socialdemokrater sker nu ett skifte mot investeringar för framtiden.

Vi vill skapa en union som tar ledningen för en politik för full sysselsättning, med hållbar utveckling som övergripande mål. EU ska präglas av en ökad handel, en världsledande hållbarhet, rättvis rörlighet och ordning och reda på arbetsmarknaden. Konkurrens ska ske genom innovation och kunskapsutveckling och inte genom försämrade villkor, pressade skatter och sämre miljöregler. Så kan EU bli den motor för tillväxt som den europeiska kontinenten behöver.

Oseriösa arbetsgivare kan idag tjäna stora pengar genom att registrera sig i de länder som har de lägsta lönerna, minst skatteuttag och sämst arbetsvillkor. Det är en illojal konkurrens som slår hårt mot flera branscher, inte minst transportsektorn. Bolag ska inte kunna etablera sig i ett EU-land endast i syfte att utnyttja gynnsamma skatter och regler om de inte bedriver verksamhet på platsen. Vi vill se bättre gränsöverskridande kontrollmöjligheter och ett socialt protokoll bör läggas till i EU:s fördrag för att säkerställa att lika lön och villkor ges för lika arbete. Det stärker ansvarstagande och innovativa företags position i Europa.

## **2h. Hela landets tillväxtpotential.**

Sveriges olika regioner har olika konkurrensfördelar och styrkor, och Sverige måste tillgodogöra sig tillväxtpotentialen i hela landet.

Därför måste de olika regionerna bygga sin konkurrenskraft på de styrkor de har och utveckla nya samarbetsformer såväl i storstäder som på landsbygden. Det ger oss förutsättningar att kraftsamla mot de utmaningar som är gemensamma för hela Sverige.

Staten bör därför ta ett särskilt ansvar för att medborgare och näringsliv ska ha tillgång till en grundläggande nivå av kommersiell och offentlig service samt eftergymnasial utbildning i hela landet. Vi ser liknande problem med bristande tillgång på service i storstädernas förorter som på landsbygden. I dessa avseendet är det viktigt att myndigheter tar regionalpolitiska hänsyn gällande lokalisering av statlig verksamhet och samhällstjänster även inom regioner och i landet som helhet. Nya myndigheter, och även delar av befintliga myndigheters verksamheter, ska i möjligaste mån lokaliseras utanför storstäderna vilket både kan visa sig kostnadseffektivt och stärka den regionala arbetsmarknaden. Att skattemedel till statlig verksamhet används så effektivt som möjligt är inte bara ekonomiskt sunt – det är en rättvisefråga.

Lokal service ska stärkas, högskolor och universitet ska erbjuda möjlighet till utbildning och utveckling där människor bor. Vi vill stärka besöksnäringen, utveckla klustren som bygger på våra naturtillgångar. Vi vill stärka industrins ställning och färdigställa en livsmedelsstrategi som stärker konkurrenskraften för svensk matproduktion, bidrar till klimat- och miljömål och ökad ekologisk produktion. Arbetet med destinationsutveckling och marknadsföringen av Sverige som turistland ska förstärkas, för att få fler att ta del av de unika upplevelser som Sverige kan skapa. Vi vill utveckla en innovativ svensk skogsindustri som kan ge jobb i hela landet. En ny sammanhållen och långsiktigt hållbar landsbygds politik ska tas fram som är näringsövergripande och som lyfter fram landsbygdens samlade utvecklingspotential.

Utöver det nyligen skapade nationella innovationsrådet bör det även grundas regionala innovationsråd som skapar en stärkt samverkan utifrån varje regions unika styrkor och ett lokalt inflytande över kompetensförsörjningen. Investeringarna i infrastruktur och bostäder ska ligga till

grund för en brett fördelad tillväxt. Statliga satsningar på samverkan, innovation, nyindustrialisering och export ska fördelas över hela landet.

### **3. Kunskapsreformer som rustar alla för det moderna arbetslivet**

#### **3a. Utbildning för att sluta rekryteringsgapet.**

Vi ska utveckla ett livslångt lärande där alla människor har tillgång till en högklassig utbildning genom hela livet. De sjunkande resultaten och ökade klyftorna i svensk skola är ett allvarligt problem för såväl unga människor möjligheter som Sveriges konkurrenskraft, och utvecklingen måste vändas. Utbildningssystemet ska förstärkas från förskola till högre utbildning och folkbildning, och skapa goda möjligheter till kompetensutveckling och omskolning under hela yrkeslivet.

För att sluta rekryteringsgapet på arbetsmarknaden ska ett nytt Kunskapslyft genomföras, med kraftiga investeringar i högskola, universitet, folkbildning och vuxenutbildning. Vårt mål är att hälften av alla 30-34 åringar ska ha slutfört en minst tvåårig högre utbildning år 2020.

Yrkehögskolan ska utökas, utvecklas och göras permanent. Samtidigt ska rekryteringen till högskolan breddas och kvaliteten i utbildningarna höjas. Utbildningarnas arbetslivsanknytning, forskningsanknytning och internationella aspekter ska stärkas. Högskolor och universitet ska finnas i hela landet, och antalet utbildningsplatser ska öka. Forskning vid alla lärosäten har en avgörande betydelse för regional tillväxt och kvaliteten i den högre utbildningen.

För att sluta rekryteringsgapet krävs också att individer kan göra informerade yrkes- och utbildningsval. Vi vill därför satsa på yrkes- och studievägledning. Vi vill även att staten tillsammans med arbetsmarknadens parter utformar en kompetens- och omställningsförsäkring på arbetsmarknaden, för att alla på svensk arbetsmarknad snabbt ska kunna anpassa sig efter nya förutsättningar och ta till sig ny kompetens i en global konkurrens.

I syfte att ta tillvara redan förvärvad kunskap ska ett nationellt sammanhållet och permanent finansierat system för validering inrättas.

#### **3b. Fungerande matchning.**

Arbetslöshetsförsäkringen ska återfå sin funktion som omställningsförsäkring, genom att höja taket och göra det möjligt för fler att kvalificera sig för och ansluta sig till den. Det gör att människor vågar testa nya arbeten och bidrar till att den arbetssökande inte bara får ett jobb, utan rätt jobb. Detta är viktigt för att hålla produktiviteten uppe och ta tillvara investeringar i utbildning hos den enskilde.

En stark politik för personer med funktionsnedsättningar är en rättighets- och jämlikhetsfråga, men också avgörande för att stärka matchningen på arbetsmarknaden. Vi vill att bristande tillgänglighet blir en fullvärdig diskrimineringsgrund i diskrimineringslagen. Vi vill även se en samordnad kraftsamling för att människor med en funktionsnedsättning ska få stöd att komma in på, eller tillbaks till, arbetsmarknaden.

Arbetsförmedlingen ska bli av med sin förlamande detaljstyrning och göras om till en matchningsspecialist som kan bygga upp sitt förtroende hos arbetsgivare, arbetssökande och arbetsmarknadens parter. Arbetsförmedlingen ska organiseras så att man kan tillhandahålla god service i hela landet och dialogen med arbetsgivare ska intensifieras. Alla som söker jobb ska få ett individuellt och professionellt stöd – oavsett yrkesbakgrund eller utbildningsnivå. Den stora floran av anställningsstöd ska ses över för att säkerställa kollektivavtalsenliga villkor och sund konkurrens. Den nya Arbetsförmedlingen ska få friare tyglar, nya digitala mötesformer, mer resurser för utbildningar och ökade möjligheter att använda sig av det reguljära utbildningssystemet för att rusta människor till nya jobb. Med större frihetsgrader kan arbetsmarknadspolitiken anpassas till lokala och regionala förhållanden, och Arbetsförmedlingen får bättre förutsättningar att samarbeta med kommunerna.

Med hjälp av en delegation tillsatt av regeringen ska Arbetsförmedlingen och kommunerna ges möjlighet att genomföra en ordnad generationsväxling med Traineejobb, som innebär att unga erbjuds kombinationstjänster där yrkesutbildning kombineras med arbete. Den unga ska ta steg mot en eftertraktad yrkesexamen och en god framtid på arbetsmarknaden samtidigt som arbetsgivaren förses med viktig kompetens.

### **3c. Gymnasiekompetens och jobb för alla unga.**

Vi antar utmaningen att skapa ett samhälle där ingen ung är utan jobb. Det ska inte gå längre än 90 dagar innan arbetslösa unga under 25 år har erbjudits utbildning, praktik, jobb eller en kombination av dessa – ingen ung ska lämnas i långtidsarbetslöshet.

Det kräver större investeringar i skolan och tidiga individuella insatser. Det är dags för gymnasieskolan att bli en del av den obligatoriska skolutbildningen i Sverige, vilket kommer att kräva stora insatser för att alla elever ska få det stöd de behöver. Vårt mål är att alla ska ha en fullständig gymnasieexamen före 25 års ålder.

Alla gymnasieutbildningar ska ha en bred och gemensam kunskapsbas och ge allmän behörighet till högskola. Yrkesprogrammen ska ha en tydlig koppling till relevant bransch, vilket bland annat skapas genom samarbete mellan huvudmän, arbetsgivare och fackliga organisationer.

Vi vill utveckla ett utbildningskontrakt för unga arbetsökande som inte slutfört sin gymnasieutbildning. Det kan omfatta utbildning, vägledning samt hjälp för ökad motivation. Studierna ska också kunna kombineras med arbete eller praktik.

### **3d. Ett tryggt och jämställt arbetsliv.**

Sverige har en arbetsmarknad som systematiskt missgynnar kvinnor. Kvinnor har lägre lön, högre risk för sjukskrivning och erbjuds mer sällan ledande positioner. Det beror bland annat på att män fortfarande utför en mindre del av det obetalda hemarbetet, och kvinnor i högre grad har otrygga anställningar.

Föräldraförsäkringens utformning är central, både för barnens rätt till båda sina föräldrar och för förutsättningarna till ett jämställt arbetsliv. Därför behöver föräldraförsäkringen individualiseras. Som ett steg på vägen ska försäkringen delas i tre lika delar. Vi vill nu reservera en tredje månad för vardera vårdnadshavare. Föräldraförsäkringen ska även fungera bra för familjer som identifierar sig som stjärnfamiljer. För att möjliggöra ett jämställt arbetsliv och minska deltidssarbetet är det viktigt att barnomsorg också finns tillgänglig på kvällar och helger.

Jobb o trygga villkor ger förutsättningar för människor att planera och styra sina liv. Till följd av hög arbetslöshet har arbetstagare fått det allt svårare att hävda schyssta villkor på arbetsmarknaden. Otrygga anställningar har fått fäste i flera branscher och idag tvingas många arbetstagare acceptera villkor där de inte vet vilken inkomst de har när månaden är slut, eller vilken arbetsgivare de förväntas inställa sig hos på morgonen. Arbetstagarnas villkor ska stärkas. Tillsvidareanställning på heltid ska vara norm på hela arbetsmarknaden. Problemen med allmän visstid måste lösas. Det ska finnas objektiva skäl för tidsbegränsade anställningar.

### **3e. Snabb etablering.**

Arbete är nyckeln för en lyckad integrationspolitik. Idag är över 50 miljoner människor på flykt i världen. Det är den allvarligaste flyktingsituationen sedan andra världskriget. En mycket liten del av världens flyktingar söker sig till Sverige, det är dock på kort sikt fortfarande en stor utmaning, även för ett rikt land.

Men sköter vi mottagandet av nyanlända på ett bra sätt så är det också en stor möjlighet. Detta gäller inte minst vår förmåga att möta den demografiska utmaningen, då många av de som nu får uppehållstillstånd i Sverige är unga och välutbildade med ett helt yrkesliv framför sig.

Vi ska skapa en snabb etablering, där individens egen drivkraft och kompetens tas tillvara på bästa möjliga sätt. Alla kommuner ska vara med och bidra till en bra etablering, samtidigt ska kommunerna få bättre planeringsförutsättningar vid anvisning av nyanlända och möta rimliga och stabila ekonomiska villkor. Vi vill utveckla den ideella sektorns roll i mottagande, i språkutbildning, samhällsorientering och social verksamhet.

Insatser såsom svenskundervisning, validering av den nyanländes kompetenser och yrkeserfarenheter ska tidigareläggas så att tiden i väntan på kommunplacering kan användas mer effektivt. Det ska exempelvis bli möjligt att få svenskundervisning redan under asyltiden. Vi ska förbättra den psykosociala miljön och tillgången till vård efter de nyanländas behov. Arbetet mot diskriminering på arbetsmarknaden ska intensifieras.

Vi vill även inrätta snabbspår för nyanlända tillsammans med parterna. Syftet är att nyanlända med kompetens inom yrken där det idag råder brist på arbetskraft snabbt ska kunna få kompletterande utbildning, kombinerat med arbete eller praktik. Individer med högskoleexamen och legitimation från andra länder ska snabbare få yrkeslegitimation. Vårt mål är att nyanlända som inte är i behov av särskilt stöd ska vara i arbete eller studier två år efter att uppehållstillstånd har beviljats.

### **3f. Arbetsmiljö och riktig rehabilitering**

Sedan några år tillbaka ökar de arbetsrelaterade sjukskrivningarna. Särskilt tilltar de psykiska diagnoserna, till följderna av stress, överbelastning och destruktiv arbetsmiljö – och cirka två tredjedelar av de sjukskrivna är kvinnor.

Vi vill prioritera arbetsmiljöarbetet och satsa nya resurser på inspektioner, arbetsmiljöutbildning och arbetsmiljöforskning.

Den som blir sjuk på jobbet ska kunna lita på att det finns en effektiv och individanpassad rehabilitering tillbaka i arbete. Idag vilar ansvaret allt för tungt på den enskilde. Hälso- och sjukvården ska få ett tydligare ansvar för att arbeta med återgång till arbete, och arbetsrelaterade sjukdomar få högre status inom vården. Även arbetsgivarnas ansvar för en god arbetsmiljö behöver förstärkas

Vi vill se en överenskommelse mellan staten och arbetsmarknadens parter kring rehabilitering och omställning av sjukskrivna. Utförsäkringarna av sjuka ska avslutas. Människor blir friska av individanpassad rehabilitering – inte av hotet om fattigdom.

### **3g. Personalpolitisk plattform**

Välfärden i Sverige ska hålla en hög kvalitet. Det kräver att personalen i välfärdens verksamheter har rätt kompetens, möjlighet att utöva och utveckla sin profession, och goda arbetsvillkor.

Därutöver står många offentliga arbetsgivare inför en ytterligare utmaning under de närmaste åren. Det handlar om att hantera den kommande generationsväxlingen. Sveriges kommuner och landsting bedömer att en halv miljon medarbetare behöver rekryteras till välfärden de kommande tio åren.



Vi socialdemokrater vill ta på oss ledartröjan för att utveckla stat, landsting, kommuner och kyrka till attraktiva arbetsgivare. Därför vill vi socialdemokrater ta fram en personalpolitisk plattform för anställda i offentlig sektor.

Alla medarbetare ska ha möjlighet att arbeta under trygga villkor och attraktiva förhållanden. Rätten till heltid ska vara norm, och delade turer ska tas bort. Tillsvidareanställning ska vara huvudregel i offentlig sektor.

En framåtsyftande och jämställd personalpolitisk plattform kännetecknas även av att vi tar bristerna i arbetsmiljön på allvar. Den psykosociala arbetsmiljön, vars brister ofta drabbar kvinnor, måste radikalt förbättras. Samtidigt ska de ökade sjukskrivningstalen bekämpas. Vi behöver också arbeta för att dra nytta av mångfalden, även som arbetsgivare. Alla former av diskriminering och kränkningar måste bekämpas.

## Slutord

Detta ska bli Sveriges nya jobbagenda – som investerar för framtiden, skapar möjligheter fler och växande företag och rustar alla för de jobb som växer fram.

Det är reformer som förverkligar vårt samhälles stora potential i den globala ekonomin, och vars främsta mål är att ge varje arbetsför människa i Sverige den glädje, gemenskap och trygghet som ett arbete kan skapa.

Att nå EU:s lägsta arbetslöshet, skapa samma sysselsättningsgrad för kvinnor och män samt avsluta ungas långtidsarbetslöshet är en stor uppgift – men vi tar oss an den, med en aldrig vikande tilltro till ett solidariskt samhälles styrka.